

2019 - ANUL OMAGIILOR
ALE SAHTELOR ROMÂNESC

ILARIU DOBRIDOR

OAMENI RIDICAȚI
DIN ȚĂRĂNIME

NOTĂ EDITORIALĂ

În *Epistola către Evrei*, Sf. Apostol Pavel enunță o îndatorire creștină fundamentală: „Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu; priviți cu luare aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința” (*Evrei* 13, 7).

Respectând cu fidelitate acest îndemn paulin, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a proclamat anul 2019 drept *Anul omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari)*. În acest context, Editura *Basilica* își propune să continue șirul manifestărilor dedicate anului omagial, publicând lucrarea *Oameni ridicați din țărănime*, a lui Ilariu Dobridor, care pune în lumină unul dintre elementele specifice ale neamului nostru, țărănimea, „unanimul nostru înaintaș fără nume”¹. Textul lucrării de față, publicat după ediția *princeps* din anul 1944, tipărită la Imprimeria Națională, a fost îndreptat din punct de vedere gramatical și ortografic, conform regulilor actuale ale limbii române.

¹ Din *Discursul de recepție* rostit la primirea în Academia Română al lui Lucian Blaga (5 iunie 1937).

Păstrător fidel al culturii naționale și al tradiției bisericești, satul românesc constituie mediul în care s-au dezvoltat și s-au desăvârșit valorile morale, culturale și spirituale ale neamului românesc. Cu alte cuvinte, figurile impunătoare ale poporului, „oamenii-rădăcină” și „oamenii-piscuri”, așa cum îi numește Ilariu Dobridor, au fost ridicați din cei de la sat, din țărănime. Element specific al românismului, țărănimea reprezintă însăși esența noastră ca neam. În acest sens, Liviu Rebreanu arată că:

„la noi, singura realitate permanentă, inalienabilă a fost și a rămas țăranul. Atât de mult că țăranul român nici nu e țăran ca la alte popoare [...]. De fapt, țăranul n-are nume pentru că nu este nici clasă, nici breaslă, nici funcție, ci poporul însuși – omul român”².

6

Din punct de vedere etimologic, cuvântul „țară” provine de la latinescul *terra*, care înseamnă „teritoriu”. *Terranus* este țăranul, acea persoana care cultivă pământul și are cea mai intimă legătură cu el. Această idee este ilustrată în limbaj liturgic prin faptul că omul, compus din trup și suflet, reprezintă o sinteză între materie și spirit, între țărână și suflet viu, după cum afirmăm în *Slujba Înmormântării*: „iar noi, pământenii, din pământ suntem zidiți și în același pământ vom merge”. De aceea, la sat, cultivarea pământului este adesea însoțită de acte cultice,

² Din *Discursul de recepție* rostit la primirea în Academia Română al lui Liviu Rebreanu (29 mai 1940).

precum binecuvântarea fântânii, a holdelor, a semănatului, a primelor roade ale pământului. Acest ritual sfânt, prin care țăranul invocă binecuvântarea și ajutorul lui Dumnezeu pentru cultivarea pământului, evidențiază relația acestuia cu pământul, pentru că, în fond, omul „este țărană modelată după chipul lui Dumnezeu Cel veșnic viu”³, iar invocarea ajutorului dumnezeiesc asupra holdelor presupune implicit binecuvântarea propriei sale persoane, în calitate de fiu al pământului.

Mentalitatea satului se încheagă în jurul Școlii și al Bisericii, „lumina minții” și „puterea credinței”. În gândirea țăranului, Biserica este locaș al comuniunii, focar al dragostei, iar Școala templu de iradiere a sufletului, în timp ce preotul este un căutător al comuniunii cu Dumnezeu, iar învățătorul un cercetător al virtuților și valorilor. Această conlucrare dintre preot și învățător este ilustrată în termeni metaforici de Ilariu Dobridor:

„Odinioară, când ne stăpâna nostalgia seculară a Unirii, învățătorul și preotul erau propovăduitorii acelor melodii naționale și al învățămintelor din adevărul cărora am extras înviorătorul puternic suflu patriotic. Pedagogii ai conștiinței cetățenești, aceștia imprimau în aluatul sufletesc al copilului cadențele urcate din evocările trecutului, torcând firul rechemător al grandorilor”⁴.

³ Din *Cuvântul inaugural* al Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, rostit cu ocazia primirii titlului academic de Doctor Honoris Causa din partea Universității Babeș Bolyai (7 decembrie 2011).

⁴ Ilariu DOBRIDOR, *Oameni ridicați din țăranime*, Imprimeria Națională, București, 1944, p. 4.

O altă caracteristică a țărănimii o constituie percepția asupra vieții⁵. Țăranul român privește viața prin raportare la două valori: *timpul* și *locul*. Astfel, viața este înțeleasă ca „timp binecuvântat pentru a sfinți locul în care trăim”⁶. „Sfințirea locului în care trăim” aduce cu sine speranța în dobândirea unui loc în Împărăția cerurilor sau, în limbaj popular, „dobândirea unui colțșor de rai”. Această înclinație a românilor spre dimensiunea veșnică a existenței este surprinsă și de Lucian Blaga în poezia intitulată *Sufletul satului*:

„Eu cred că veșnicia s-a născut la sat.
Aici orice gând e mai încet,
și inima-ți zvâcnește mai rar,
ca și cum nu ți-ar bate în piept,
ci adânc în pământ undeva”.

8 Fiu de țăran, fascinat de viața satului românesc, Constantin Iliescu Cioroianu, cunoscut sub pseudonimul Ilariu Dobridor, s-a născut la 1 noiembrie 1909, în satul Dobridor din județul Dolj, fiind al doilea dintre cei opt copii ai

⁵ În viziunea părintelui Dumitru Stăniloae, țăranul român vede prezența harică și ocrotirea lui Dumnezeu în toate cele din jurul său: „Vede pe Dumnezeu în taina naturii. Un peisaj al naturii este pentru el un ade-vărat rai. El spune în Miorița: «Pe-un picior de plai/Pe-o gură de rai» [...]. El simte atât de aproape de om pe Dumnezeu, pe Maica Domnului, încât folosește pentru ei diminutive (n.n. de familiaritate): «Dumnezeu drăguțu», «Măicuța Domnului»” (Pr. Dumitru STĂNILOAE, *Opere complete*, vol. IX: *Reflecții despre spiritualitatea poporului român*, Ed. Basilica, București, 2018, pp. 164-165).

⁶ Din *Cuvântul inaugural* al Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, rostit cu ocazia primirii titlului academic de Doctor Honoris Causa din partea Universității Babeș Bolyai (7 decembrie 2011).

familiei (trei băieți și cinci fete). A urmat cursurile elementare la școala din satul natal, unde l-a avut ca dascăl pe învățătorul Ioachim Negrițescu. Satul Dobridor era vestit pentru fidelitatea față de tradițiile folclorice și rânduielile bisericești. În acest climat, „pierdut între lanuri, salcâmi și sălcii plângătoare”, s-a format sufletul viitorului poet.

La recomandarea învățătorului satului, Ilariu Dobridor va studia ca bursier la Liceul Militar „D.A. Sturdza” din Craiova, un adevărat „laborator în care minereurile sufletești ale elevului, topite în flacăra învățaturii și educației, se prefac în metale de preț cu care își clădește valoarea ei istorică o națiune”, cum îl definea el însuși în revista *Flamuri*. După absolvire, simte o chemare mai înaltă, căreia îi dă curs, și se înscrie la Facultatea de Litere și Filosofie, unde se face repede remarcat, fiind apreciat, printre alții, de către profesorul Nicolae Cartojan.

Își începe activitatea publicistică încă din vremea studenției, debutând în revista *Ramuri*, în anul 1928. Face gazetărie la *Dreptatea*, *Țărănismul*, *Curentul*, *Presa* și funcționează o vreme ca profesor la Râmnicu Vâlcea, timp în care colaborează cu revistele *Gândirea*, *Viața românească* și *Bilete de papagal*.

Odată cu instalarea comunismului în România, soarta lui Ilariu Dobridor a fost pecetluită. Scăpat ca prin minune de primul val al terorii, este arestat în anul 1954, la Râmnicu Vâlcea, și închis în penitenciarul de la Craiova, apoi la Jilava și Aiud. Cei zece ani de temniță grea i-au măcinat trupul și sufletul. După eliberare (1964) a fost urmărit îndeaproape de Securitate, cu scopul de a fi redus la tăcere. S-a stins din viață în locuința sa de pe strada Roma, din București, în anul 1968.

În privința scopului lucrării, ne lămurește însuși autorul:

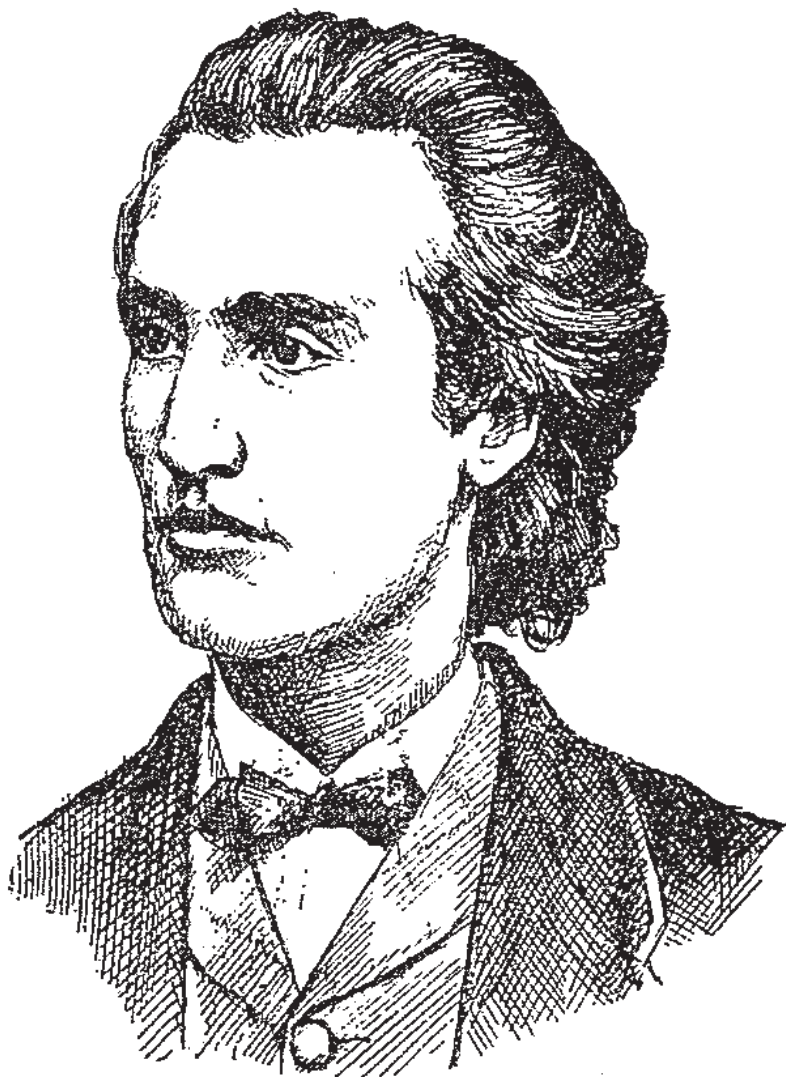
„Această carte țintește să arate figurile mari ale neamului [...], din a căror năzuință, mândrie, jertfă și credință s-a întărit soclul măreț al ridicării noastre [...]. Pentru ei, pentru acești piloni risipiți pe vatra largă a țării, am conturat imaginea concretă a oamenilor mari ridicați din țărănime, spre a fi tuturor pildă și poruncă. Ei au făurit datina pământului și au sfințit cerul năzuințelor românești”⁷.

Editura *Basilica*, prin publicarea volumului *Oameni ridicați din țărănime* al lui Ilariu Dobridor, dă glas unei aspirații înalte a poporului român, aceea a trezirii conștiinței naționale, prin redescoperirea spiritului românesc, care trăiește în doinele și cântecele populare, în poveștile și baladele bunilor și străbunilor noștri.

⁷ I. DOBRIDOR, *Oameni ridicați din țărănime*, pp. 4-5.

MARII PRIETENI

MIHAI EMINESCU
(1850-1889)

MIHAI EMINESCU

Mihai Eminescu a fost un cugetător cu reflecții profunde, limpezi, înzestrat cu înțelepciune deosebită și cu suflet cald. A crezut în viitorul măreț al neamului. Pentru a-l împlini, cerea orânduială, potrivit datinilor și însușirilor.

Mihai Eminescu a fost poet în adevăratul sens al cuvântului, cel mai mare poet al vremii sale, al țării sale. Este cântărețul sorții amare și al sorocului vieții, al desfacerilor rosturilor, cu micimile și întinderea de o clipă.

Sunt gânduri de adâncă durere, izvorâte din adâncurile unei minți – cea mai cuprinzătoare a veacului său. A putut să ghicească tainele lumii și țesătura ei armonioasă. Ca meșterii neîntrecuți, le-a turnat în ritmuri de o duiosie statornică. Nu a fost cuget omenesc care să se cutremure mai mult; nu a fost grai care să cânte mai bine suferințele vieții trecătoare, durerile sorții; nu a fost putere care să redea întristarea iubirii, nefericirile ei clocotitoare; nu a fost cuvânt care să cânte mai duios dragostea de neam, de țară și frumusețile trecutului stins; nu a fost strigăt de revoltă care să arunce blesteme mai puternice asupra prezentului decăzut și mișelnic. Avea în vedere descompunerea lumii, topită în negura apăsătoare de la începuturi.

Își dădea seama cât de neroditoare este strădania omului când se zbate neconținut pentru rezultate de nimic. De aceea, fugea de lume, de oamenii ei ambițioși și cruzi. Se cufunda în măreția trecutului sau se îneca în amintirile copilăriei voioase. Chemările buciului, mersul ciurdelor de cerbi, freamătul pădurilor, larma valurilor zgomotoase, mireasma livezilor și adierile poienii, vălurile argintii ale zorilor sau ceața înserărilor, toate îi erau prietene.

De scurtă durată a fost viața pământească a lui Mihai Eminescu. Întunecat, cum i s-a rânduie sfârșitul vieții, când prăbușirea minții lui frumoase îl duse în prăpăstiile nebuniei, se poate asemăna cu o cometă izvorâtă din misterele firii, care, după ce a umplut cu fulgerările bolțile cerului, cade în străfundurile înecate.

S-a născut la Ipotești, în Botoșani. Moldovean, ca și marele lui prieten Ion Creangă, de la Humulești Neamțului, este fiu de răzeș, a căruia spiță coboară din neam de țărani. Vatra satului Călinești lui Cuparencu este plină și astăzi de cocioabele neamului său țărănesc.

După ce își petrece copilăria prin crângurile Ipoteștilor, pleacă la școală la Cernăuți. Datorită unor împrejurări vitrege care-i năpăstuiesc tinerețea, Mihai Eminescu are prilejul să străbată, în lung și în lat, întreaga țară românească. Pribegeste cu o trupă de teatru multă vreme. Petrecerea acestei copilării zvăpăiate, mânăta de pornirile firii și dorurile nelămurite ale sufletului, își va pune amprenta asupra dezvoltării sale ca om și artist. Din această cutreierare, multă învățatură va culege. Rămâne cu bogate cunoștințe despre moravurile, credințele, limba și felul de trai al românilor de pretutindeni.

La Blaj intră în legătură cu țărănimea ardeleană și însușirile ei pentru lupta națională. Mai târziu, la Viena, alături de prietenul său Ioan Slavici, va lua apărarea românilor. În pribegia lui, cunoscuse durerile și suferințele acestui neam de țărani. Însușirile poporului nostru nu le-a știut nimeni mai bine decât el. Și mai presus de toate, nimeni nu a avut o mai nestrămutată credință în puterea de viață a acestor însușiri și în viitorul istoric al poporului.

Cunoștea temeinic istoria poporului român. Despre faptele domnilor și domnițelor, despre vieți de boieri și jupâneșe, danii de clerici și mireni, despre moravurile și datina vieții lor, aflase din letopisețele țării și hrisoavele prăfuite, pe care le-a citit vreme îndelungată. Și creațiile populare le-a știut bine. În poeziile lui s-a lăsat înrâurit de zămislirile poporului; a împrumutat ritmul doinei și desfășurările basmului.

Învățătura pe care a adunat-o despre datinile, așezările și firea românească, îi va folosi la închegarea cugetării politice. Iar cuvintele culese din Ardeal și Banat, Bucovina și Moldova, Muntenia și Basarabia, din toate locurile în care l-au purtat vitregiile vieții fără noroc, îi vor folosi la făurirea celui mai curat grai românesc. Pe când grămăticii împeștișau limba cu rătăcirii de tot felul, Eminescu strângea cu grijă frumusețile graiului viu și colorat popular. O vorbă din bătrâni, o zicală din hrisov, o glumă de clacă, un proverb înțelept din letopisețe, din jalbe țărănești și foi de zestre, din cântecul popular sau din vorbirea de pe Ceremuș, toate se întâlnesc în scrierile lui, dând putere simțirii și ascuțime cugetării. Celei mai înalte minți și celei mai bogate simțiri nu i-a trebuit limbaj convențional, ci vorba din popor.

Mihai Eminescu rămâne cel dintâi făuritor de limbă românească. A plămădit unitatea graiului românesc și a luptat pentru unitatea neamului.

A plecat la Viena și Berlin pentru desăvârșirea studiilor. A învățat din creația celorlalte neamuri, dar când s-a întors în țară, tot de necazurile noastre s-a legat; pentru ușurarea lor a sfătuit, a îndrumat. Ca un copac care stă cu rădăcinile bine înfipte în pământ, iar cu vârfurile izbește în țăriile cerului, așa a stat: adâncit în pământurile țării sale, s-a hrănit cu tot ce a putut da sucun unui neam bogat în virtuți, ridicându-se apoi la mândria a tot ceea ce îngrămădiseră frunțile apusului.

Eminescu a fost un om trist din fire, dar se bucura ori de câte ori se gândea la destinele neamului nostru statornicit de Dumnezeu la gurile Dunării. Își umplea ochii de o vedenie care-i însuflețea ființa și privea în ceața viitorului portretul viu al unui neam care, glorios încă, trăiește și se dezvoltă.

Învățase să asculte murmurul suferințelor populare. Cum o oglindă strânge toate liniile feței și le arată apoi clare, așa și sufletul său a adunat toate durerile poporului și le-a turnat în cuvinte nepieritoare. Firea lui spumoasă, cutremurată de simțiri adânci, se încrunta cu o pornire războinică, gata a copleși pe orice adversar, ori de câte ori idei greșite sau patimi neîndreptățite își făceau drum și întuneau cărarea cea bună.

A apărat mereu drepturile țărănimii. De aceea, spunea adesea:

„Suntem o țară de plugari. Boieri nu mai sunt de mult. Deci, ne mai rămâne o singură clasă pozitivă, pe al cărei spate trăim cu toții, țăranul român. Dantela de

Bruxelles, galonul de pe chipiul generalului, condeiul de fier cu care scriem, chibritul cu care ne aprindem țigara, toate ne vin în schimbul grâului nostru și acest grâu îl produce numai țăranul”.

Mare gazetar, Eminescu avea credința că vremea cea veche a fost bună, fiindcă domnii și boierii se păstrau după sfânta datină a României noastre, pe când vremea cea nouă este rea, fiindcă băietanii veniți din străinătate ne-au stricat așezămintele, moravurile ni le-au știrbit și limba ne-au împeștriat-o. A fost cel mai de temut lup-tător al zilelor acelea. Născut sărac, a murit și mai sărac. Cine a condus pe hârtie ideile, nu s-a lăsat mânjit de moneda care umbrește conștiințele, moleșește vrednicile și sucește gândurile.

În jurul anului 1880 erau oameni cu învățătură aleasă. Ce avea mai de preț țara românească se adunase laolaltă și alcătuisese o mare societate, numită *Junimea*. Munca lor a adus mult bine țării și mari foloase neamului nostru. În această asociație a intrat și Mihail Eminescu. Om cu învățătură bună și plin de înzestrări, s-a impus rapid. Titu Maiorescu s-a legat de dânsul ca un frate și l-a ajutat mereu. Dar mândru cum era, că nu s-ar fi aplecat să ridice nici aurul pierdut în potecă, Eminescu s-a mulțumit să trăiască din strădaniile sale. Mare vrednicie să trăiască omul din răsplata ostanelilor lui.

Așa a trecut prin viață, singur, ca un mare cavalier al adevărului. Înconjurat de prietenia câtorva, dar și de ura celor mai mulți, s-a mulțumit să-i fie sufletul o caravană încărcată cu mărgăritare, care trece pe ulițele vieții, lătrată de toți zăvozii dușmăniei.

Îndrăzneț, ori de câte ori era vorba de o credință, distins și neînfricat când era vorba de un adevăr, așa s-a plimbat printre oamenii timpului statura de bronz a lui Mihai Eminescu. Nu a fost eveniment al istoriei pe care mintea lui să nu-l cuprindă și să nu-l judece. A stat cu poavața la urechea tuturor și le-a șoptit cărările bune când nu erau dumiriți, după cum le-a țipat greșelile când s-au abătut.

Cu deosebire era îndrăgît de sufletul curat și de simplitatea țărănimii. În țărănime, Eminescu vedea izvorul nesfârșit din care țășnește pârâul de viață neîntreruptă al nației noastre. Și nu l-a răbdat inima să lase izvorul ascuns. S-a silit să-l scoată la lumină. Fiecare articol pe care-l alcătua la gazetă era ca un deget întins spre locul unde se află, acoperită de praful istoriei, sămânța cea bună. Pe vremea aceea începuse să se ridice din pătratul muntos al Muscelului marea mișcare țărănească a lui Dobrescu-Argeș. Acesta cobora din munți ca un Negru Vodă, aducând tablele legii, înconjurat de pandurii lui Dincă Schileru. La întrunirile țărănești, Dobrescu-Argeș talmăcea articolele lui Eminescu pe înțelesul sătenilor.

Mihai Eminescu devenise prieten cu Ion Creangă, țăranul isteț de la Humulești. Firele vieții lor s-au împletit o bună perioadă de vreme. Ion Creangă venea din jos, în timp ce Eminescu venea din sus, din piscuri. Tot ce a avut de preț neamul nostru s-a încrucișat în această prietenie. S-au întâlnit spiritul robust românesc și gândul cu fulgerări de oțel. Eminescu iubea consecvența cu care Creangă reflecta spiritul poporului, iar Creangă iubea mintea luminoasă și rece a lui Eminescu.

Prietenii se cuceresc, nu se oferă. Prin felul lor de a gândi, de a simți și a vorbi sufletele s-au chemat unul pe

altul și s-au învăluit într-o tovărășie din care a rezultat mult folos pentru cultura românească.

Mihai Eminescu a luptat pentru tot ceea ce a fost românesc. Pe vremea aceea ochii lacomi pândeau la hotare să ne jefuiască averile. Străinii veneau cu drumul de fier. Produsele națiunii erau jecmănite de tot soiul de zarafi. Limba începuse să se strice, frumosul port național se pierdea și moravurile se ticăloșeau. Mihai Eminescu a luptat împotriva străinilor care ne întunecau, împotriva denaturării limbii și a ticăloșirii moravurilor. Atât de aprigă a fost lupta, că ai fi crezut că în clipa cea mai primejdioasă a existenței sale, națiunea și-a creat singură, din viața ei, omul care să vorbească răspicat. După cum pământul își strânge puterile împrăștiate și le transformă în munți, la fel o națiune își strânge avânturile sale și le așază într-un singur om, care poartă în sine lumina adevărului și ideile călăuzitoare.

Poeziile lui pline de tristețe adâncă și de farmecul cântecelor de iubire ușoară, cutremurate de fiorul deșertăciunii și al morții, alcătuiesc pentru noi și pentru literatura oricărui popor un mare motiv de mândrie. Maestru neîntrecut, a sunat coardele chitarei suferinței. Dar nu despre Mihai Eminescu cel pierdut în visările plăcute, în vorbele frumoase sau însoririle văratice ale poeziei este vorba, ci despre un Eminescu care a fost amestecat în harta neîntreruptă a întâmplărilor zilnice, un Eminescu plin de inimă românească și de suflet cald, care ne-a arătat drumurile sigure, sfinte și drepte.

Nu toate semințiile pământului se bucură de aceeași trecere în ochii lumii. În istorie, popoarele se ridică și cad ca frunzele pădurii, ale căror soroace sunt răstignite

pe crucea anotimpurilor; neamurile gonesc spre moarte. Urzeala istoriei se destramă, firele faptelor se rod și se rup, iar suveica timpului țese neconținut alte fire noi. Marele maestru țesător, în fața căruia toate se umilesc și se pleacă, mută rosturile și răstimpurile și, odată cu ele, schimbă soroacele vieții. Oamenii sunt ca valurile. Vânturile le vânzolesc și le bat. Pe maluri stau bărcile norocului gata să ia furia lor în piept. Pornesc cu avânturi, ca o vijelie a biruinței, țintind același punct necunoscut din întuneric, care le atrage ca un mister, ca o chemare. Și, la urmă, pe toate le înghite adâncul.

Așa și cu popoarele. Suite în bărcile norocului, aleargă spre marea taină care le cheamă din veșnicie și din adânc. Le cuprinde apoi înecurile morții, îngropându-le sub straturile de timp și de praf. Dar, din aducerea aminte a urmașilor, vorbește fapta lor, sună voia lor, cântă viața lor. Ați văzut vioara: în clipa în care suie arcușul pe strune, sună lemnul ei și sunetul trece și la vioara care stă alături. Fâșiile lemnului devin elastice și lasă să treacă melodiile prin ele, după cum trece lumina prin firele perdelei. Tot așa, din cenușa trecutului, răsar faptele străbune.

Un popor înfăptuiește direct proporțional cu priceperea pe care o are. După ce popoarele au murit, rămâne în urma lor doar fapta. Câte fapte mari sunt, atâtea lozinci au cutremurat cu puterea lor ființa poporului și atâtea idei au luminat, cu scânteia lor, cărările lui.

Faptele mari sunt săvârșite de oamenii mari; ideile înalte se nasc și se dezvoltă în mințile oamenilor mari. De aceea s-a zis că un popor prețuiește cât istoria lui, iar istoria lui cât oamenii mari pe care i-a născut. Puterea de viață a unui popor se măsoară după calitatea oamenilor

lui, fiindcă un popor are menirea de a naște din sânul său oameni mari, iar oamenii mari au menirea de a conduce poporul. Neamul nostru, neam tânăr, prezintă în istoria lumii miracolul de a crește într-un an cât cresc altele într-un secol. Tânăr fiind și strâmtorat de atâtea necazuri care l-au izbit din toate părțile, nu a avut răgazul să nască oameni mulți care să întunece cu lumina minții lor fulgerările altora sau să înspăimânte cu puterea vrerii lor ambiția celorlalți. Am avut însă, ori de câte ori s-a simțit nevoia, oamenii potriviți. Și am avut, când întâmplările vitrege ne-au îngăduit, oamenii noștri cu adevărat mari, care s-au mândrit să reprezinte, la un moment dat, tot ceea ce a fost mai bun și mai frumos în sufletul nostru românesc.

Așa a fost Mihai Eminescu.

S-a născut sărac și umil, a trăit sărac și umil, a murit și mai sărac și mai umil. I s-a ridicat statuie pe un loc dorit de el. În fața nemărginirilor mișcătoare ale mării, când coboară amurgurile din tărie peste ape, se înalță în orizonturi chipul de marmură al poetului ca o coloană de lumină înghețată. Stă drept împotriva pustietăților violete, cum dur și dârz a stat împotriva dușmăniilor vieții. Este bine că a fost așezat chipul său la fruntariile mării. Statuia lui Mihai Eminescu, înălțată în fața pustietăților apelor, nu este numai o cinstită, ci, la marginile lumii latine, este un semn de hotar și o mărturie.

CUPRINS

NOTĂ EDITORIALĂ	/ 5
I. MARIИ PRIETENI	/ 11
MIHAI EMINESCU	/ 15
ION CREANGĂ	/ 27
IOAN SLAVICI	/ 39
II. PRIMELE ÎNTĂLNIRI	/ 51
GEORGE COȘBUC	/ 55
NICOLAE GRIGORESCU	/ 69
ALEXANDRU VLAHUȚĂ	/ 81
BARBU ȘTEFĂNESCU DELAVRANCEA	/ 91
III. SINGURATICII	/ 99
VASILE PĂRVAN	/ 103
AUREL VLAICU	/ 115
NICOLAE FILIMON	/ 123
IV. RĂSCOLITORII SUFERINȚEI	/ 133
HOREA, CLOȘCA ȘI CRIȘAN	/ 137
TUDOR VLADIMIRESCU	/ 149
AVRAM IANCU	/ 161
V. DUHOVNICII POPORULUI	/ 169
SFÂNTUL MITROPOLIT VARLAAM	/ 173
GHEORGHE LAZĂR	/ 181
SIMION BĂRNUȚIU	/ 191
GEORGE BARIȚ	/ 201
VI. GLASUL SATELOR	/ 209
ION IONESCU DE LA BRAD	/ 213
ION ROATĂ	/ 223
C. DOBRESCU-ARGEȘ	/ 233